10.3 Užsibrėžusios tikslą — išlaikyti priimtiną sveikatos priežiūros išlaidų lygį, valstybės narės turi suvienyti pastangas siekdamos įgyvendinti sveikatos priežiūros, nelaimingų atsitikimų prevencijos, stebėsenos ir keitimosi informacija programas. Šiam tikslui pasiekti reikalingas glaudesnis ir veiksmingesnis darbo ir sveikatos sektorių bendradarbiavimas.

10.4 Negalima visų profesijų vertinti vienodai. Senėjimo poveikis dirbantiesiems nevienodas, kadangi yra fiziškai sunkių ir ne tokių sunkių, pavojingų ir ne tokių pavojingų ar monotoniškų darbų: senyvo amžiaus įtaka skiriasi atsižvelgiant į atliekamą darbą. Vyresnio amžiaus darbuotojas negali dirbti varginančio fizinio darbo, tačiau jis gali dirbti administracinį ar protinį darbą.

10.5 Taigi, vėlyva profesinė veikla kelia daug rimtesnių sveikatos problemų, kai dirbamas sunkus fizinis darbas. Reikėtų į tai atsižvelgti. Jeigu ateityje numatoma didinti pensinį amžių sektoriuose, kuriuose tai būtų įmanoma, reikės skirti didelį dėmesį sveikatos priežiūros ir darbo saugos sritims.

2007 m. kovo 14 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl būtinybės kurti suderintą kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategiją

COM(2006) 254 — 2006/0076 (COD)

(2007/C 161/02)

Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2006 m. gegužės 31 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl būtinybės kurti suderintą kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategiją*

Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2007 m. vasario 23 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Edgardo Iozia.

434-oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2007 m. kovo 15 d., Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 97 nariams balsavus už, 2 — prieš ir 1 susilaikius.

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas apgailestauja, kad valstybės narės savo bendradarbiavimu dar nepakankamai remia Komisijos iniciatyvas kovos su mokestiniu sukčiavimu srityje. Jis pritaria numatomoms iniciatyvoms ir ragina Komisiją pasinaudoti visomis galiomis, kurios sutartimis suteiktos Europos institucijoms.

1.2 EESRK mano, kad Komisijos komunikate pakankamai gerai išdėstyti visi klausimai ir kad kovos su mokestiniu sukčiavimu problemos jame nagrinėjamos tinkamu aspektu išskiriant valstybių narių administracijų bendradarbiavimo stiprinimą kaip pagrindinę priemonę, galinčią padėti užkirsti kelią šio reiškinio plėtrai.

1.3 Komunikate iš esmės nagrinėjamas santykių su trečiosiomis šalimis klausimas ir siūlomas Bendrijos požiūris. EESRK pritaria šiam pasiūlymui.

1.4 EESRK palankiai vertina siūlymą persvarstyti PVM sistemą pastebėdamas, kad jis daugelį kartų ragino tai padaryti. Komitetas mano, kad tikslinga sudaryti tyrimo grupę, kuri ištirtų PVM sistemos keitimo galimybes nustačius sąlygą, kad galimas PVM pakeitimas kitu mokesčiu nepadidins įmonėms ir piliečiams tenkančios išlaidų naštos.

1.5 EESRK rekomenduoja Komisijai kuo daugiau naudotis Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) dabartiniais įgaliojimais, jau leidžiančiais jai vykdyti svarbias užduotis. Komisija turėtų įvertinti, ar OLAF turi pakankamai priemonių, reikalingų deramai vykdyti jos institucinius įgaliojimus.

1.6 EESRK mano, kad absoliučiai prioritetinė užduotis yra nuolat gerinti nacionalinių kovos su sukčiavimu organų bendradarbiavimą, prireikus, sujungiant policijos ir tyrimo organų pajėgas į tinklą, leidžiantį jiems dalytis turimomis duomenų bazėmis, ir rekomenduoja smulkiau išnagrinėti visus su šia veikla susijusius techninius ir teisinius klausimus.

1.7 EESRK mano, kad pasiūlymas surengti aukšto lygio diskusijų forumą administracijų bendradarbiavimo tema yra žingsnis teisinga kryptimi, ir visiškai nesupranta, kodėl atsiranda biurokratinis priešinimasis ir kliūtys, nukreiptos prieš šią idėją.

1.8 EESRK laikosi nuomonės, kad į Bendrijos teisę tikslinga įtraukti kai kuriose valstybėse narėse įgyvendintas priemones ir kovai su sukčiavimu pasitelkti „atviros rinkos kainos“ kriterijų.

1.9 EESRK rekomenduoja ypatingą dėmesį skirti tam, kad sudarant sandorius būtų įtraukiamos nuostatos dėl pardavėjo ir pirkėjo bendros atsakomybės ir kad akivaizdžiai nepateisinamų, visų pirma remiantis Teisingumo Teismo sprendimais, operacijų atvejams būtų numatyta taikyti įrodinėjimo pareigos perkėlimą.

1.10 EESRK mano, kad reikėtų dar patobulinti Komisijos pasiūlymą, kuriuo siekiama supaprastinti procedūras tiems ūkio subjektams, kurie bendradarbiauja su administracija, ir įvesti griežtesnę kontrolę bei procedūras riziką keliantiems apmokestinamiems subjektams.

1.11 EESRK ragina Komisiją ir toliau finansuoti Bendrijos programas, kuriomis siekiama skatinti veiklą Bendrijos finansinių interesų apsaugos srityje, pavyzdžiui, Hercule II.

1.12 EESRK rekomenduoja suderinti Direktyvos 77/799/EEB nuostatas su netiesioginių mokesčių srityje jau priimtomis nuostatomis ir suvienodinti skirtingas apmokestinimo PVM sistemas.

2. **Svarbiausios komunikato nuostatos**

2.1 Komisijos komunikate siūloma „kurti suderintą kovos su mokestiniu sukčiavimu gerinimo strategiją“. Jame pažymima, kad, siekiant šio tikslo, Bendrijos teisinis pagrindas, nors ir buvo patobulintas bei sustiprintas, naudojamas nepakankamai, o administracinio bendradarbiavimo lygis nėra proporcingas prekybos mastui Bendrijos viduje.

2.2 Todėl Komisija dar kartą grįžta prie daugelį kartų svarstytos temos — būtinybės sustiprinti valstybių narių valdžios institucijų administracinį bendradarbiavimą, nes tai yra priemonė, leidžianti kovoti su sukčiavimu ir vengimu mokėti mokesčius, kurie daro nuostolius biudžetui, iškreipia konkurencijos sąlygas ir kliudo geram vidaus rinkos funkcionavimui.

2.3 Komunikato pristatymo metu už mokesčius ir muitinių sąjungą atsakingas Komisijos narys László Kovács pareiškė: „Esu įsitikinęs, kad pats laikas apsvarstyti naujus metodus, kuriais bus galima veiksmingiau kovoti su mokestiniu sukčiavimu. Mokestinio sukčiavimo mastai tapo tokie, kad tai iš tikrųjų kelia susirūpinimą“.

2.4 Ekonomistų vertinimu, mokestinio sukčiavimo apimtys svyruoja nuo 2 iki 2,5 proc. BVP, o tai yra nuo 200 iki 250 milijardų eurų suma. Su PVM susijęs sukčiavimas, kitaip vadinamas „karuseliniu sukčiavimu“, yra vienas didžiausią susirūpinimą keliančių šio klausimo aspektų, tačiau nuo jo neatsilieka alkoholio ir tabako gaminių klastojimas bei kontrabanda ir su tiesioginiais mokesčiais susijęs sukčiavimas. 1993 m. sukūrus vidaus rinką ir prasidėjus laisvam prekių, paslaugų, asmenų ir kapitalo judėjimui, valstybėms narėms atskirai darosi vis sunkiau veiksmingai kovoti su mokestiniu sukčiavimu.

2.5 Netiesioginių mokesčių srityje Bendrijos teisėje yra numatytos valstybėms narėms skirtos bendros taisyklės (vienodos procedūros, kompetentingų valdžios institucijų identifikacija, duomenų perdavimo metodai), kuriomis siekiama skatinti administracinį bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija.

2.6 Komisija išskyrė tris prioritetinius veiklos sektorius:

2.6.1 Valstybių narių administracinio bendradarbiavimo gerinimas

2.6.1.1 Komisija mano, kad kovą su mokestiniu sukčiavimu leis pagerinti tokios priemonės:

— veiksmingesni bendradarbiavimo mechanizmai. Kovai su mokestiniu sukčiavimu trukdo tai, kad nėra Bendrijos administracinės kultūros. Tai dažnai galima paaiškinti kalbų nemokėjimu, personalo trūkumu ir tuo, kad pareigūnai nėra susipažinę su bendradarbiavimo procedūromis. Operatyvinės veiklos lygmeniu šios problemos pasireiškia tuo kad, gavus kitos valstybės narės prašymus bendradarbiauti mokesčių srityje, nesilaikoma numatytų terminų, per kuriuos prašymus reikia išnagrinėti;

— teisės aktų, susijusių su bendradarbiavimu tiesioginių mokesčių srityje ir pagalba renkant mokesčius, tobulinimas;

— greitesnis rizikos nustatymas ir veiksmingesnis jos valdymas, užtikrinantis, kad valstybės narės bus skubiau įspėjamos apie joms galintį grėsti sukčiavimo pavojų, ypač tais atvejais, kai jų teritorijoje pirmą kartą įsteigiamos naujos užsienio šalių įmonės;

— nuolatinio administracinio bendradarbiavimo visų tiesioginių ir netiesioginių mokesčių klausimais forumo įsteigimas Bendrijos lygmeniu.

2.6.2 Nauja Bendrijos pozicija bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis atžvilgiu

2.6.2.1 „Mokestinis sukčiavimas nėra tik Sąjungos vidaus problema“. Bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis atžvilgiu Komisija siūlo nustatyti Bendrijos poziciją. Šiuo metu bendradarbiavimas vyksta įvairių valstybių dvišalių susitarimų pagrindu, todėl dėl jų skirtumų atsirandačiomis galimybėmis pasinaudoja sukčiai. Be to, Komisija siūlo į ekonominės partnerystės susitarimus, kuriuos Sąjunga sudaro su savo ekonominiais partneriais, įtraukti punktus dėl bendradarbiavimo mokesčių srityje.

2.6.3 Šiuo metu galiojančios PVM sistemos dalinis pakeitimas

2.6.3.1 Komisija pradeda diskusiją dėl galimybių sugriežtinti bendros šalių atsakomybės už PVM **mokėjimą** principą nepažeidžiant proporcingumo ir teisinio apibrėžtumo principų.

2.6.3.2 Komisija taip pat svarsto galimybę valstybės narės viduje vykdomoms operacijoms taikyti atvirkštinio mokesčio mechanizmą, kuris šiuo metu privalomas tik vykdant tam tikras operacijas, leidžiant valstybėms narėms savo nuožiūra taikyti ar netaikyti jį kitoms operacijoms. Komisija mano, kad galiojančius teisės aktus dėl PVM reikia keisti taip, kad iš esmės būtų mažinamos sukčiavimo galimybės, užkertamas kelias naujiems pavojams, ypač stengiantis neužkrauti įmonėms ir mokesčių administratoriams neproporcingos administracinės naštos, užtikrinamas mokesčio neutralumas ir nebūtų diskriminuojamas nė vienas ūkio subjektas.

2.7 *Kitos naujoviškos galimybės*

2.7.1 Komisija siūlo apsvarstyti ir kitas konkrečias priemones, pavyzdžiui:

— deklaravimo prievolių riziką keliantiems mokesčių mokėtojams sugriežtinimas;

— šių prievolių sumažinimas įmonėms, kurios, tapdamos mokesčių administravimo tarnybų partnerėmis, gautų tokį leidimą;

— standartizuotų ir pažangių kompiuterinių metodų taikymas siekiant greitai keistis informacija.

3. **Bendrijos teisinis pagrindas**

3.1 Komitetas mano, kad teisinių priemonių, kurias suteikia šiuo metu galiojantis Bendrijos teisinis pagrindas, pakanka veiksmingai kovai su mokestiniu sukčiavimu. Tačiau būtina skubiai paraginti valstybes nares dažniau naudotis galiojančiomis administracinio bendradarbiavimo priemonėmis laikantis taisyklių ir numatytų terminų. Dabartiniame globalizuotos ekonomikos pasaulyje, kai net sukčiavimas įgavęs tarptautinį aspektą, būtina reikalingą informaciją pateikti per tam tikrą terminą, užtikrinantį sklandžią tyrimų eigą.

3.2 Kad tiesioginių ir netiesioginių mokesčių srityje būtų galima disponuoti nuoseklesne sistema, Komisija galėtų suderinti Direktyvos 77/799/EEB nuostatas su teisės aktais dėl netiesioginių mokesčių ir numatyti veiksmingesnius keitimosi informacija metodus atsižvelgdama į informatikos teikiamas galimybes. Taip pat svarbu suderinti skirtingas apmokestinimo PVM sistemas ypatingą dėmesį skiriant apmokestinamųjų prievolėms.

3.3 Bendrijos teisinį pagrindą galima suskirstyti į penkias pagrindines sritis:

— tarpusavio pagalba,

— bendradarbiavimas PVM srityje,

— bendradarbiavimas akcizų srityje,

— bendradarbiavimas mokestinių įsiskolinimų išieškojimo srityje,

— *Fiscalis* programa.

3.4 Nuorodų į Bendrijos teisės aktus sąrašas ir glaustas numatytų priemonių aprašymas pateikiami A priede.

4. **Bendros pastabos**

4.1 Komitetas mano, kad būtina intensyviau kovoti su vis gausėjančiais mokestinio sukčiavimo atvejais, ir apgailestauja kad, nors ir yra parengtas išsamus ir gerai suformuluotas teisinis pagrindas, Komisijos vertinimu, valstybių narių veikla ir bendradarbiavimas yra nepakankami.

4.2 Dėl sukčiavimo ir mokesčių nemokėjimo atsirandantys ekonomikos ir vidaus rinkos iškraipymai yra rimta problema, kuri iki šiol buvo nepakankamai įvertinta, kaip ir ryšys tarp sukčiavimo mokesčių srityje, pinigų plovimo ir ekonominių nusikaltimų. Juk sukčiavimas siekiant neteisėtai pasinaudoti valstybės ar Bendrijos finansine parama dažnai vykdomas klastojant mokestinius dokumentus, o lėšos, įgytos mokestinio sukčiavimo keliu, ypač vykdant tarpvalstybines operacijas, dažnai panaudojamos kitai neteisėtai ar nusikalstamai veikai.

4.3 Mokestinio sukčiavimo, kuris, priešingai nei mokesčių vengimas, apibūdinamas kaip veikla, kuri pati savaime nėra neteisėta, tačiau vykdoma vienu tikslu — sumažinti priklausantį sumokėti mokesčio dydį, svarbos klausimu Komitetas pabrėžė, kad jis skirtingų valstybių nacionaliniuose teisės aktuose sprendžiamas nevienodai. Komiteto nuomone, siekiant išvengti administracinio ir socialinio pobūdžio išlaidų didėjimo dėl ne visuomet suderintų teisės aktų, tikslinga suartinti nacionalinius šios srities teisės aktus įterpiant bendrą punktą dėl kovos su sukčiavimu arba sąrašą atvejų, kuriais visos mokesčių administravimo tarnybos, siekdamos su mokesčiais susijusių tikslų, galės nepripažinti operacijų, kurios įvykdytos sukčiaujant, teisinių pasekmių.

4.4 Komitetas mano, kad Komisijos pateikti pasiūlymai yra nepakankamai griežti šiai problemai įveikti, juo labiau, kad pagal sutartis Komisija įgaliota imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti Europos institucijų finansinę pusiausvyrą. Taryba savo 1999 m. birželio 28 d. Sprendimu 1999/468/EB yra suteikusi Komisijai daug įgaliojimų įgyvendinimo srityje. Todėl Komitetas primena, kad šiuo atveju taikytinas subsidiarumo principas, nustatytas ES sutarties 5 straipsnyje, pagal kurį Bendrija imasi veiksmų tose srityse, kurios nepriklauso jos išimtinei kompetencijai tik tada ir tokiu mastu, kai siūlomo veiksmo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o Bendrija dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio gali juos pasiekti geriau. Komitetas ragina Komisiją kuo geriau pasinaudoti šiais įgaliojimais.

4.5 2001 m. birželio mėn. komunikate „Europos Sąjungos mokesčių politika — ateities prioritetai“ (COM(2001) 260 final) Komisija jau yra pabrėžusi, kad, siekiant prioritetinių tikslų, būtina, be teisinių priemonių, panaudoti ir visas kitas turimas priemones. Savo nuomonėje dėl šio komunikato Komitetas pabrėžė, kad mokesčių politikos srityje sprendimai yra ir visuomet turi būti priimami vieningai. ([1])

4.6 Jau tada Komitetas rekomendavo iš dalies pakeisti pereinamojo laikotarpio sistemą ir skubiai pereiti prie galutinės sistemos, paremtos kilmės šalyje nustatytu apmokestinimo principu. Jis šie tiek ironiškai kėlė klausimą *kiek metų mes dar turėsime kęsti šios pereinamojo laikotarpio sistemos trūkumus, kol bus pasiektas tikslas?* ir reikalavo supaprastinti ir modernizuoti taisykles, vienodžiau jas taikyti ir glaudžiau bendradarbiauti administruojančioms institucijoms. Atrodo, šioje srityje nėra jokios pažangos.

4.7 Komitetas pritaria bendrai veiklos krypčiai — stiprinti bendradarbiavimą neapsiribojant vien šiuo metu galiojančios keitimosi informacija sistemos (VIES) naudojimu, plėtojant automatinio arba spontaniško keitimosi informacija tarp valstybių narių priemones.

4.8 Nors Komitetas palankiai vertina prasidėjusią diskusiją dėl PVM sistemos dalinio pakeitimo, jis pabrėžia, kad būtina atlikti išsamų poveikio tyrimą nepamirštant, kad pakeitimai turi būti daromi siekiant veiksmingumo ir paprastinimo, o ne didinant piliečiams ir įmonėms tenkančią mokesčių naštą. Šiuo atžvilgiu Komitetas ([2]) primena, kad savo ankstesnėje nuomonėje jis pasiūlė apsvarstyti galimybę taikyti alternatyvią PVM sistemą, kuri užtikrintų ne žemesnes, nei dabartinės, įplaukas, bet visuomenei atsieitų pigiau, o jos mokesčių surinkimas būtų veiksmingesnis.

5. **Konkrečios pastabos**

5.1 *Pridėtinės vertės mokestis*

Šiuo metu galiojanti Bendrijos vidaus prekybos PVM sistema pagrįsta principu, pagal kurį prekė apmokestinama valstybės, į kurią ji pristatoma, tarifu. Šis principas, pagal kurį pardavimo operacijos neapmokestinamos, o pirkimo operacijos šalyje, į kurią pristatoma prekė, apmokestinamos pagal vidaus operacijoms nustatytą tarifą, užtikrina vienodas sąlygas nacionaliniams produktams ir iš kitų valstybių narių importuojamoms prekėms.

Laikinai buvo įvesta ši pereinamojo laikotarpio sistema, kadangi reikėjo daugiau laiko parengti tinkamą struktūrą, kurioje įplaukos (kad ir kur jos būtų surinktos) būtų tolygiai paskirstomos tarp valstybių narių proporcingai vartojimo jose lygiui. Tačiau, jei norima išvengti konkurencijos iškraipymo, tokio tipo sistema negali būti priimta prieš tai nesuderinus visų PVM tarifų.

5.1.1 Su PVM susijęs „karuselinis sukčiavimas“

Bendrijos vidaus prekybos pereinamojo laikotarpio sistema, nors ir atveria daug galimybių laisvo prekių judėjimo srityje, neapsaugo valstybių narių nuo nuostolių, susijusių su dažnu mokesčių vengimu ir mokestiniu sukčiavimu stambiu mastu.

5.1.1.1 Vienas iš įvairių sukčiavimo PVM srityje būdų „karuselinis sukčiavimas“ yra ypatingai rimtas, kadangi dėl jo prarandama daug įplaukų, ir klastingas, kadangi jį sunku susekti. Jo esmė — išvengti PVM mokėjimo specialiai šiuo tikslu steigiant bendroves, vykdančias operacijas tarptautiniu lygiu. Siekiama nemokėti PVM, kad kitos sukčiavimo grandinės grandys turėtų galimybę iš savo lėšų atimti fiktyvias sumas ir susigrąžintų PVM arba sumažintų priklausančio sumokėti PVM dydį. Šiuo tikslu įsteigtas fiktyvus ūkio subjektas paprastai nevykdo tikros ekonominės veiklos, neturi gamybos padalinių, o jo pagrindinė buveinė dažniausiai yra tik pašto dėžutė. Keletą mėnesių vykdęs „formalią veiklą“, toks subjektas dingsta, neužpildęs mokestinės deklaracijos ir nesumokėjęs priklausančių sumų, o mokesčių administratoriams labai sunku jį susekti.

([1]) EESRK nuomonė *Europos Sąjungos mokesčių politika — ateities prioritetai*. OL C 48, 2002 2 21, p. 73–79.

([2]) 2004 m. balandžio 28 d. EESRK nuomonė dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą, iš dalies keičiančią Direktyvą 77/388/EEB dėl paslaugų teikimo vietos* OL C 117, 2004 4 30, p. 15–20.

5.1.1.2 Komiteto nuomone, „karuseliniam sukčiavimui“ palankios sąlygos susidarė pirmiausia dėl to, kad valstybės narės nepakankamai bendradarbiavo, o jų PVM tarifai buvo skirtingi. Todėl Komitetas siūlo panaudoti visas būtinas bendradarbiavimo ir keitimosi informacija priemones, kurios padėtų veiksmingai priešintis tokio pobūdžio sukčiavimui.

5.1.2 Administracinis bendradarbiavimas PVM srityje

5.1.2.1 Su PVM susijęs sukčiavimas paskatino valstybių narių finansų administravimo institucijas nuolat tobulinti tyrimo metodiką, kad būtų galima kuo veiksmingiau kovoti su šiuo reiškiniu.

Kai su PVM susijusį sukčiavimą vykdo keletas ūkio subjektų, įsteigtų skirtingose valstybėse narėse, lemiamas vaidmuo kovojant su juo tenka šių valstybių administraciniam bendradarbiavimui.

Naudodamos atitinkamas susitarimuose numatytas priemones, valstybės narės sukūrė keitimosi informacija sistemą, kuri sėkmingai veikia, kai reikia nustatyti, kaip moka mokesčius apmokestinti subjektai, ir užkirsti kelią tarpvalstybiniu mastu vykdomam mokestiniam sukčiavimui bei jį pažaboti.

Komitetas jau seniai ragina Komisiją imtis aktyvesnio vaidmens skatinant bendradarbiavimą. Todėl jis pritaria planams sukurti stebėsenos sistemą, kuri padėtų kontroliuoti teikiamos pagalbos kokybę ir apimtį.

5.1.2.2 Iš tikrųjų, šiuo metu keitimasis informacija dar toli gražu nėra tapęs paplitusia darbo praktika, pirmiausia dėl kultūrinių ir kompiuterizavimo lygio skirtumų bei dėl teisės aktų, pagal kuriuos už vangumą valstybėms būtų taikomos nuobaudos, trūkumo. Todėl būtina šioje srityje sukurti Bendrijos kultūrą, kadangi tarpvalstybinis prašymas pateikti informaciją turėtų būti laikomas ne išimtiniu atveju, o eiliniu tyrimo proceso etapu, kai to reikia.

Siekiant šio tikslo, reikia pašalinti visas kliūtis Bendrijos administracinės kultūros plėtrai skatinant kuo geriau panaudoti jau turimas bendradarbiavimo priemones ir laikytis nustatytų tvarkos procedūrų ir terminų, kad tyrimo organai galėtų laiku, nestabdant tyrimų eigos, gauti bylai reikalingus duomenis.

5.1.2.3 Be to, kaip siūlo Komisija, minėdama standartizuotų kompiuterinių sistemų panaudojimą keičiantis informacija, būtų galima sujungti į vieną tinklą skirtingų valstybių narių policijos ir tyrimo organų pajėgas, kovojančias su mokestiniu sukčiavimu. Tai užtikrintų keitimąsi informacija be tarpininkų naudojant patvirtintą elektroninio pašto ryšio sistemą ir bendrą prieigą prie duomenų bazių su informacija apie įvairių valstybių narių subjektų mokesčių deklaracijas, panašiai kaip dabar tai daroma naudojant VIES I ir II lygių duomenis.

Ši iniciatyva, vis dėlto reikalaujanti išankstinio sutikimo įrašyti duomenis į duomenų bazes ir suderinimo su nacionaliniais teisės aktais asmens privatumo apsaugos srityje, būtų didelis žingsnis gerinant kovą su mokestiniu sukčiavimu. Tokiu būdu tyrimo organai galėtų iš karto ir be papildomų biurokratinių procedūrų gauti jiems reikalingą informaciją.

5.1.2.4 Be to, nors teisės aktai, reguliuojantys keitimąsi informacija tarp valstybių narių, yra gerai parengti ir veiksmingi, pagrindinė kliūtis kovojant su sukčiavimu ES viduje yra nesuderinti teisės aktai, nustatantys skirtingų nacionalinių administracijų tyrimo institucijų įgaliojimus ir baudžiamųjų priemonių griežtumo lygį.

Todėl daugiausia sukčiaujama tose valstybėse, kur kontroliuojančių tyrimo organų įgaliojimai yra mažesni, arba valstybėse, kur taikomos nuobaudos nepakankamai griežtos, kad atliktų atgrasantį vaidmenį.

5.1.2.5 Laikantis valstybių narių suverenumo principo, būtų tikslinga ES lygiu suderinti nuobaudas, numatytas už analogiškus sukčiavimo atvejus, kaip tai numatyta, pavyzdžiui, teisės aktuose, reguliuojančiuose kovą su pinigų plovimu. Taip būtų galima užkirsti kelią tokiam reiškiniui, kai šalyse, kur šios srities teisės aktai švelnesni, o kontrolės sistema ne tokia veiksminga, susikuria „saugūs prieglobsčiai“, kuriuose kaupiamos nusikalstamos veiklos ar „karuselinio sukčiavimo“ įplaukos.

5.1.3 Atviros rinkos kaina kaip apmokestinamos vertės nustatymo kriterijus kovojant su sukčiavimu

5.1.3.1 Kaip daugelį kartų pabrėžė Teisingumo Teismas, kova su sukčiavimu yra būtina, tačiau turi būti vykdoma laikantis Bendrijos principų, įskaitant nediskriminavimo ir proporcingumo principus. Viena sričių, kur teisės aktų nuostatos labiausiai skiriasi, yra susijusi su kriterijais (skirtingais nei šalių sandoriu sutartas atlygis), naudojamais siekiant nustatyti apmokestinamąją vertę ne tik asmeniniam naudojimui ar ne komercinei veiklai skirtų prekių atveju, bet ir kiekvienu atveju, kai įtariamas sukčiavimas arba mokesčių vengimas.

Šiuo požiūriu pastebime, kad visų valstybių narių teisės aktuose numatyta, jog kriterijus, naudojamas apmokestinamajai vertei nustatyti, parenkamas atsižvelgiant į šalių polinkį derėtis, ir juo siekiama užtikrinti, kad bus apmokestinta tikroji atlygio suma, kadangi dažniausiai mokesčio bazė yra sandoryje numatytas atlygis už prekes ar suteiktas paslaugas. Be šio pagrindinio kriterijaus, siekiant tam tikromis aplinkybėmis patikslinti arba perskaičiuoti apmokestinamąją vertę, naudojama „atviros rinkos kaina“.

5.1.3.2 Nustatant PVM, visose valstybėse narėse naudojama viena atviros rinkos kainos sąvoka, iš esmės atitinkanti 1977 m. gegužės 17 d. Direktyvoje 77/388/EEB (Šeštojoje direktyvoje) pateiktą apibrėžimą, t. y. ja laikoma vidutinė suma, kuri už vienos rūšies prekes ar paslaugas mokama laisvos konkurencijos sąlygomis ir tuose pačiuose prekybos etapuose sandorio sudarymo vietoje ir jo sudarymo metu arba, jei jų nustatyti negalima, panašiausioje vietoje analogišku metu.

5.1.3.3 Visuose Bendrijos teisės aktuose atviros rinkos kainos naudojimas yra alternatyvus metodas apmokestinamajai vertei nustatyti, kai:

— visiškai ar iš dalies nėra numatytas atlygis pinigais. Šiuo atveju naudojamasi atviros rinkos kaina, nes būtina turėti kriterijų, kuriuo remiantis būtų galima nustatyti piniginę apmokestinamosios vertės išraišką. Manoma, kad jis atlieka ir apsaugos nuo sukčiavimo funkciją;

— įstatymų leidimo institucija po pirmo svarstymo nusprendžia, kad yra mokestinio sukčiavimo rizika ([3]).

5.1.3.4 Be to, taikant principą, pagal kurį apmokestinamoji vertė nustatoma atlygio pagrindu, išimtis daroma šiais atvejais:

— kai reguliavimo ar administravimo institucijos numato nustatyti minimalaus dydžio ar bent jau lygią atviros rinkos kainai apmokestinamąją vertę tam tikrų prekių ar prekybos sektorių (ypač nekilnojamojo turto srityje) atžvilgiu;

— kai nuostatose numatyta, kad kai už skirtingas prekes ir paslaugas mokama vienoda kaina, apmokestinamąja verte laikoma prekių arba paslaugų atviros rinkos kaina;

— kai yra priklausomybės ryšys tarp sandorio šalių, nors jos ir susitaria dėl atlygio pinigais, nuostatose numatyta, kad apmokestinamoji vertė yra atviros rinkos kaina, importuotų prekių kaina arba įsigijimo kaina;

— kai perleidžiama arba suteikiama nuosavybės ar panaudos teisė nekilnojamam turtui.

5.1.3.5 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas ([4]) patikslino, kad, įgyvendinant nacionalines priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui ar mokesčių vengimui, nukrypti nuo Šeštosios direktyvos 11 straipsnyje numatyto apmokestinamosios vertės nustatymo principo leidžiama tik tiek, kiek iš tikrųjų būtina šiems tikslams pasiekti.

5.1.3.6 Kitaip tariant, atviros rinkos kaina yra pagrindinis orientyras siekiant nustatyti galimą sukčiavimą. Kai pagal sandoryje numatytą atlygį apskaičiuota apmokestinamoji vertė yra mažesnė už atviros rinkos kainą, mokesčių administratoriai privalo ne įrašyti šią rinkos kainą vietoje vertės, o įtarti, kad galimas sukčiavimas ir taikyti įrodinėjimo pareigos perkėlimą.

5.1.4 Bendroji atsakomybė PVM mokėjimo srityje

5.1.4.1 Siekiant kovoti su „karuseliniu sukčiavimu“, kai kuriose nacionaliniuose teisės aktuose buvo priimtos nuostatos, kuriose numatyta, kad, jeigu pardavėjas nesumokėjo PVM mokesčio, o prekė buvo parduota žemesne nei atviros rinkos kaina, pirkėjui tenka bendra atsakomybė dėl PVM mokėjimo.

5.1.4.1.1 Šios nuostatos remiasi Šeštosios direktyvos 21 straipsniu, pagal kurį pripažįstama valstybių narių teisė numatyti, kad, laikantis proporcingumo principo, ir kitas nei apmokestinamasis asmuo yra bendrai atsakingas už mokesčio sumokėjimą.

5.1.4.2 Tokia nuostata paremta prielaida, kad sandoris, kuriame numatyta kita, nei atviros rinkos kaina, gali būti sudarytas mokestinio sukčiavimo tikslais. Iš esmės, pagal įstatymus sprendžiama, kad pirkėjas pasielgė nesąžiningai tais atvejais kai, vertinant pagal jo sumokėtą kainą, jis negalėjo nežinoti, jog buvo sukčiaujama ([5]). Šis įtarimas gali būti panaikintas, jei pirkėjas gali pateikti dokumentus, įrodančius, kad kaina yra žemesnė už atviros rinkos kainą dėl objektyviai įrodomų pateisinamų aplinkybių ir sąlygų arba atsižvelgiant į teisės aktus, ir kad tai nesusiję su PVM vengimu. Tokiu atveju bendra atsakomybė už pardavėjo nesumokėtą mokestį yra mažesnė.

([3]) Siekiant laikytis Bendrijos teisės nuostatų, ši rizika turi būti *reali*, o sukčiavimas turi būti *įrodytas*.

([4]) Sprendimai Nr. 324/82 ir 131/91 dėl prekybos naujais ir padėvėtais automobiliais bei naujesnis 2005 m. sausio 20 d. sprendimas Nr. C-412/03.

([5]) Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad 2004 m. balandžio 16 d. komunikate Nr. 2004/260/EB Europos Komisija teigiamai įvertino kai kuriose valstybėse narėse pastebima atgrasantį poveikį, kurį padarė bendrosios atsakomybės nuostatos priėmimas, ir nurodė operatyvinę sistemą, pagal kurią reikalaujama įrodyti bendrininkavimo ryšį tarp pardavėjo ir pirkėjo.

5.1.4.3 Komitetas pritaria daugelio ūkio subjektų reiškiamam susirūpinimui dėl bendrosios atsakomybės principo. Atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendimus ([6]), jis mano, kad galimos priemonės turėtų apsiriboti tik reikalavimu sumokėti mokestį, keliamu asmenims, kurie aiškiai identifikuoti kaip apmokestinamieji subjektai. Todėl būtų galima numatyti, kad tuo atveju, kai prekė buvo parduota už žemesnę nei atviros rinkos kainą, pirkėjas drauge su pardavėju yra atsakingas už mokesčio sumokėjimą. Kadangi ši nuostata labai griežta ir nepalanki pirkėjui, nes jam tenka sumokėti mokestį, kurio išvengia sukčiaujantys asmenys, ji turi būti taikoma ribotai ir tik tam tikromis ypatingomis aplinkybėmis:

— sandorį turi sudaryti PVM mokėtojai specialiai neleidžiant dalyvauti galutiniams vartotojams;

— pardavėjas nesumoka viso priklausančio PVM arba jo dalies;

— prekė, dėl kurios sudaromas sandoris, turi būti įtraukta į vieną iš kategorijų, kurios aiškiai nurodytos atitinkamu ministerijos dekretu;

— prekė turi būti parduodama žemesne nei atviros rinkos kaina;

— sandorio kainos ir atviros rinkos kainos skirtumas negali būti pateisintas objektyviai įrodomais įvykiais ar aplinkybėmis.

5.1.5 Komitetas pritaria galimybei valstybės narės vidaus operacijoms taikyti atvirkštinio mokesčio taikymo mechanizmą. Vienoje neseniai paskelbtų nuomonių Komitetas išreiškė įsitikinimą, kad šis mechanizmas „yra būtina priemonė siekiant užkirsti kelią mokesčių vengimui ir nuslėpimui. Jis yra ypatingai tinkamas, kai pardavėjas turi finansinių sunkumų“ ([7]). Komisija išplėtė neprivalomo atvirkštinio mokesčio taikymo mechanizmo taikymo sritį po sėkmingos jo taikymo patirties statybinių medžiagų ir su statybomis susijusių paslaugų teikimo sektoriuose. Tačiau priemonėmis negalima trikdyti Bendrijos viduje vykstančio prekių ir paslaugų judėjimo, kadangi skirtingi reikalavimai sąskaitoms gali trukdyti geram vidaus rinkos funkcionavimui.

5.2 *Tiesioginiai mokesčiai*

5.2.1 Su mokestiniu sukčiavimu būtina kovoti ir bendru lygmeniu, derinant valstybių narių teisės aktus tiesioginių mokesčių ir jų kontrolės srityje.

5.2.1.1 Padidėjus Europos Sąjungos valstybių narių skaičiui, mokesčių sistemų skirtumai darys vis didesnį poveikį sprendimams, susijusiems su lėšų skyrimu įvairioms valstybėms narėms ir verslo veiklos valdymo tvarkai jose. Iš tikrųjų, aukštas ekonominės politikos suderinimo lygis leis valstybėms narėms naudoti savo skirtingus nacionalinius mokesčių srities teisės aktus kaip priemonę daryti įtaką priimant sprendimus dėl investicijų ir išteklių skirstymo Europos Sąjungos viduje. Tačiau ryškūs įvairių valstybių narių tiesioginių mokesčių sistemų skirtumai gali labai kliudyti rinkų integravimo procesui ([8]) ir neigiamai atsiliepti Europos ekonomikos konkurencingumui.

5.2.2 Valstybių narių mokesčių srities teisės aktų suderinimą Komisija analizavo 2003 m. lapkričio 24 d. komunikate COM (2003) 726. Vis dėlto, kalbant apie įmonių apmokestinimą ir ypač apie bendras priemones, kuriomis siekiama skatinti vieno Europos įmonių mokesčio įdiegimą vienos konsoliduotos mokesčių bazės pagrindu ([9]), būtina pažymėti, kad dėl skirtingų valstybių narių metodų pasirenkant mokesčių bazės apskaičiavimo kriterijus kyla didelių įgyvendinimo sunkumų. Be to, kad būtų priimtas vienas bendras mokestis, būtina ne vien glaudžiai suderinti ekonominę politiką, bet ir sukurti atitinkamą teisinį pagrindą. Kalbant apie dabartinę padėtį, EB sutarties 94 straipsnyje numatyta, kad Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, vieningai priima direktyvas dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, turinčių tiesioginės įtakos bendrosios rinkos sukūrimui ar veikimui, suderinimo.

5.2.3 Ši nuostata ir faktas, kad mokesčių sritis ir toliau priklauso valstybių narių kompetencijai, ne tik neskatina iniciatyvų, kuriomis siekiama įdiegti bendrą konsoliduotą mokesčių bazę visoms Europos Sąjungoje veikiančioms įmonėms, bet ir yra rimta kliūtis įmonių apmokestinimo tvarkai suderinti tiek dėl augančio valstybių narių skaičiaus, labai apsunkinančio vieningų sprendimų priėmimą, tiek dėl to, kad Sutarties dėl Konstitucijos Europai galutinėje teksto redakcijoje nėra nuostatos dėl įstatymų arba pagrindų įstatymų, nustatančių priemones įmonių apmokestinimo srityje, priėmimo kvalifikuota balsų dauguma.

5.2.4 Ketinant atsisakyti vieningo balsavimo nuostatos, 2005 m. gruodžio 23 d. Komisijos komunikate SEC(2005) 1785 „Kliūčių, susijusių su mažoms ir vidutinėms įmonėms taikomu pelno mokesčiu, mažinimas vidaus rinkoje — Numatomo bandomojo projekto dėl apmokestinimo pagal buveinės valstybės reikalavimus metmenys“ analizuojamas eksperimentas mažoms ir vidutinėms įmonėms taikyti buveinės valstybės reikalavimų sistemą ([10]). Tyrimas rodo, kad 23 milijonai mažų ir vidutinių įmonių, įsisteigusių 25 valstybių Europos Sąjungoje, atlieka pagrindinį vaidmenį Europos ekonomikoje, nes jos

([6]) Sprendimai C-354/03, C-355/03, C-484/03 ir C-384/04.
([7]) OL C 65, 2006 3 17, 103–104 p.
([8]) Žr. L. Kovács, *The future of Europe and the role of taxation and customs policy*, tinklavietėje www.europa.eu.int/comm/commission_bassoso/kovacs/speeches/speach_amcham.pdf.
([9]) EESRK nuomonė dėl *Bendros konsoliduotos pelno mokesčio bazės sukūrimo ES*. OL C 88, 2006 4 11, p. 48
([10]) EESRK nuomonė dėl *Kliūčių, susijusių su mažoms ir vidutinėms įmonėms taikomu pelno mokesčiu, mažinimo vidaus rinkoje*. OL C 195 2006 8 18, p. 58.

sudaro 99,8 proc. visų Europos įmonių ir sudaro apie 66 proc. visų privataus sektoriaus darbo vietų ([11]). Įvedus tokią sistemą, labai pagyvėtų šių įmonių veikla tarptautiniu mastu, nes sumažėtų joms tenkančios mokesčių reikalavimų laikymosi išlaidos ([12]), kurios daug kartų didesnės, nei didelėms bendrovėms ([13]), ir padaugėtų galimybių perkelti nuostolius, nes tai pagrindinė kliūtis plėtoti tarpvalstybinę ekonominę veiklą. Be to, ši sistema padėtų Europos lygiu suderinti įmonių apmokestinimo srities teisės aktus.

5.3 *Elektroninė prekyba*

5.3.1 Nors elektroninės prekybos plėtra ir jos technologinė pažanga atskleidžia ekonominės veiklos subjektams daug naujų galimybių, vis dėlto naujieji prekybos metodai reikalauja mokesčių sistemų suderinimo, ypač aspektų, susijusių su vartojimo mokesčių įgyvendinimu. Taikant mokesčių sistemas, kurios iš esmės dar veikia pagal tradicinės prekybos taisykles, būtina atsižvelgti į šiuos pokyčius ir prisitaikyti prie naujų šiuo metu plintančių prekybos formų.

5.3.2 Pagrindinė su elektroninių operacijų apmokestinimu susijusi problema yra diskriminacija, galinti atsirasti dėl skirtingų požiūrių į sandorį, priklausomai nuo būdo, kuriuo bus perduodama sandorio objektu esanti prekė.

5.3.2.1 Nagrinėjant, kokios yra tradicinių mokesčių teisės principų taikymo konkretiems elektroninės eros atvejams galimybės, reikia įsitikinti, kad bus laikomasi apmokestinimo neutralumo principo, pagal kurį draudžiami skirtingi požiūriai į to paties pobūdžio sandorius, kurie skiriasi vien tik prekės perdavimo būdais (internetu ar juo nesinaudojant).

5.3.3 Pagrindinės problemos yra susijusios su tiesioginiu ar netiesioginiu nematerialių (kitaip tariant, pateikiamų skaitmeniniu pavidalu) prekių apmokestinimu, kadangi prekybos operacijos etapai (pardavimas ir pristatymas) vyksta elektroniniu būdu (prekyba internetu), tiekiant virtualiuosius produktus interneto tinklu. Iš tikrųjų, tiekėjas paslaugoms ir prekėms išsiuntimo momentu suteikia nematerialią išraišką, o gavėjas paskirties vietoje suteikia joms materialią formą. Šiuo atveju nėra fiziškai apčiuopiamos prekės, kurią būtų galima patikrinti kontrolės tikslais.

5.4 *OLAF kompetencijos sritys*

5.4.1 Komitetas mano, kad šiuo metu galiojantys Bendrijos teisės aktai, kurie yra Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) įkūrimo teisinis pagrindas, jau yra suteikę šiam organui plačius įgaliojimus, nustatytus Komisijos sprendimo 1999/352/EB (CECA, Eratom) 2 straipsnyje. Todėl Komitetas ragina Komisiją imtis visų reikiamų priemonių, kad šie įgaliojimai būtų panaudoti konkrečiai veiklai, prireikus, aprūpinant tarnybą papildomomis priemonėmis, reikalingoms jai vykdyti institucines užduotis naudojant, pavyzdžiui, sutarties 81–86 straipsniuose nustatytą modelį.

5.4.2 Šiame kontekste OLAF galėtų atlikti analizės ir derinimo ES lygmeniu organo vaidmenį kovojant su sukčiavimu, ypač mokestiniu, skiriant jam užduotis ir įgaliojimus skatinti administracinį bendradarbiavimą mokesčių (tiesioginių, netiesioginių ir akcizų mokesčių) srityje, kad būtų gerinamas keitimasis informacija tarp institucijų, kurioms valstybių nacionaliniais teisės aktais pavesta kovoti su mokestiniu sukčiavimu.

5.5 Bendrijos vidaus prekybos vystymasis reikalauja aktyviau bendradarbiauti keičiantis informacija rizikos valdymo klausimais. Tačiau Komisija nesiūlo konkrečių iniciatyvų, apsiribodama raginimu valstybėse narėse naudotis leidiniu „Mokesčių administravimo tarnybų vadovas rizikos valdymo srityje“. Šiuo klausimu Komitetas rekomenduoja įkurti centralizuotą duomenų banką, į kurį suplauktų visa informacija, kuria keičiasi administravimo tarnybos ir kuri kol kas standartizuota tik muitinių veiklos srityje dvišalių susitarimų pagrindu.

5.5.1 Rengiant šią priemonę būtų galima sudaryti gaminių, dėl kurių įvairių valstybių narių kompetentingų institucijų atliktų tyrimų išvadose įspėjama apie didelę su jais susijusią „karuselinio sukčiavimo“ rizikos tikimybę, kategorijų sąrašą. Kaip pavyzdžius galime nurodyti motorines transporto priemones ir aukštųjų technologijų produktus — kompiuterinę ir telefoninio ryšio įrangą. Tokį tyrimą būtų galima pavesti OLAF, o šios tarnybos išvados būtų periodiškai siunčiamos valstybėms narėms, kad jos galėtų tinkamai orientuoti sukčiavimo kontrolės veiklą ir operatyvinius veiksmus nukreiptų tiksliai nurodyta kryptimi. Taip pat reikia numatyti ir organizuoti valstybių narių ir OLAF keitimąsi šio pobūdžio informacija.

([11]) Šaltiniai: *MVĮ padėtis Europoje 2003 m.,* Europos MVĮ stebėjimo centras, 2003/7, Įmonių ir pramonės generalinio direktorato ir Europos Komisijos leidiniai: Europos Sąjungos plėtros poveikis Europos MVĮ, Europos MVĮ stebėjimo centras, 2006/6, Įmonių ir pramonės generalinio direktorato bendradarbiaujant su Eurostatu leidinys. Ekonominės mažų ir vidutinių įmonių svarbos klausimais žr. 2005 m. gruodžio 23 d. Europos Komisijos komunikatą SEC(2005), p. 15–17.

([12]) Komunikate SEC(2005) 1785 kalbama apie mokesčių reikalavimų laikymosi išlaidas, tai yra: teisinių ir mokestinių konsultacijų paslaugų teikimo išlaidas, kelionių išlaidas, dokumentų vertimo išlaidas, finansinę riziką ir su įmone susijusias išlaidas.

([13]) 2004 m. birželio 11 d. paskelbtame Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacijos tyrime, kuris minimas Komunikate SEC(2005) 1785, nurodyta, kad su mokesčiais susijusių reikalavimų laikymosi išlaidos mažoms ir vidutinėms įmonėms yra 100 kartų didesnės nei didelėms bendrovėms. Apie su mokesčiais susijusių reikalavimų laikymosi išlaidų nustatymo metodus žr. 2004 m. rugsėjo 10 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą SEC(2004) 1128, European Tax Survey.

5.6 Komitetas mano, kad Bendrijos požiūrio į santykius su trečiosiomis šalimis suformavimo idėja yra neabejotinai vertingesnė nei dvišalių susitarimų metodas. Jos įgyvendinimui būtų galima numatyti konkrečias nuostatas ir jas įtraukti į projektą priimti Bendrijos susitarimą dėl dvigubo apmokestinimo, kuris svarstytas Europos Komisijos komunikatuose SEC(2001) 1681 „Bendrovių apmokestinimas vidaus rinkoje“ ir COM(2003) 726 „Vidaus rinka be kliūčių, susijusių su pelno mokesčiu. Pasiekimai, įgyvendinamos iniciatyvos ir likę uždaviniai“ bei 2003 m. Europos Parlamento komunikate (SEC A5–0048). Komitetas pritaria galimybei parengti konkretų bendradarbiavimo susitarimą, kuris būtų įtraukiamas į ekonominio bendradarbiavimo sutartis. Tačiau būtina pabrėžti, kad, nesant aiškios ir tvirtos valstybių narių valios, būtina tęsti darbą dvišalių susitarimų pagrindu ir nenutraukti šiuo metu vykstančių procesų.

5.7 Komitetas laikosi nuomonės, kad Komisijos siūlomas deklaravimo prievolių stiprinimas turi vykti griežtai laikantis proporcingumo ir paprastinimo principų. Būtinybė kovoti su mokestiniu sukčiavimu negali tapti pretekstu nepagrįstai nustatyti papildomą naštą sąžiningai mokesčių mokėtojų ir įmonių daugumai. Todėl būtų tikslinga itin sušvelninti prievoles patikimoms įmonėms, kurios aktyviai bendradarbiauja su mokesčių administravimo institucijomis, ir sugriežtinti prievoles tiems mokesčių mokėtojams, kurie pagal objektyvius kriterijus laikomi „keliančiais riziką“.

5.8 Komitetas nesutinka su Komisijos nuomone dėl tabako ir alkoholio gaminių apmokestinimo tokiu pačiu, kaip ir kitos „normalios“ prekės, tarifu. Kai kurios valstybės narės, reguliuodamos alkoholio ir tabako prekėms taikomus akcizo mokesčius, bando spręsti su jų vartojimu susijusias sveikatos problemas, kurios akivaizdžiai svarbesnės nei vidaus rinkos funkcionavimas. Komisija siūlo pašalinti šiuos skirtumus, tačiau šiems skirtumams pašalinti reikės daug laiko, kadangi pajamų lygis atskirose valstybėse narėse labai skiriasi. Be to, skiriasi valstybių narių pajamų ir sveikatos politikos tikslai ir priemonės. Laukiant, kol mokesčių normos bus pakankamai suderintos, reikėtų ieškoti kitų sprendimų, kad kiekviena valstybė narė galėtų pati visiškai užsitikrinti galimybę siekti savo fiskalinės ir sveikatos politikos tikslų. Juk tabako gaminių kontrabandos iš valstybių narių mastai yra minimalūs, o ją valdo tarptautinės nusikalstamos organizacijos. Komitetas, nors ir suvokia, kad socialinės ir medicininės išlaidas, susijusios su piktnaudžiavimu šiais gaminiais, yra labai didelės, ir todėl ragina įgaliotas institucijas imtis tinkamų kontrolės priemonių, laikosi nuomonės, kad akcizai tabako ir alkoholio gaminiams turi likti tik valstybių narių kompetencijos sritis.

5.9 Komitetas ragina Komisiją tęsti Hercule II programą ir tikisi, kad Europos Parlamentas ir Taryba skubiai priims dokumentą COM(2006) 0339 final, kuriame raginama pratęsti Bendrijos finansinių interesų apsaugos veiklos skatinimo programą. Vykdant šią programą jau pasiekta gerų rezultatų — surengta 19 mokymo kursų, kuriuose dalyvavo 2236 asmenys iš įvairių valstybių narių, iš 5 trečiųjų šalių ir iš Europos institucijų. Todėl reikia dar labiau atsižvelgti į poreikį stiprinti bendradarbiavimą, kadangi, į Europos Sąjungą įstojus Bulgarijai ir Rumunijai, netrukus ir jos dalyvaus šioje veikloje.

5.10 Komitetas mano, kad tikslinga įsteigti nuolatinį aukšto lygio diskusijų ir (arba) konsultacijų forumą, kad būtų susitarta dėl visiems bendro požiūrio į klausimus, susijusius su sukčiavimu ir su valstybių narių bendradarbiavimu. Dabartinis konsultacinės veiklos padalijimas daugybei aukšto lygio komitetų, pasiskirsčiusių pagal kompetencijos sritis, trukdo veiksmingai keistis gera praktika siekiant sustiprinti administracijų bendradarbiavimą ir pagerinti jų veiklą šioje srityje. Komitetas mano, kad sudarytos biurokratinės kliūtys ir ECOFIN neryžtingumas yra nesuprantami ir peiktini.

2007 m. kovo 15 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Dimitris DIMITRIADIS